

Zondag 3 december 2023

1^e zondag van de Advent

Openingslied: Zal er ooit een dag van vrede

Welkom en inleiding

Wij zijn hier vanmorgen bij elkaar in de naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest, amen.

Hartelijke welkom U allemaal in deze viering, de eerste zondag van het kersverse nieuwe kerkelijke jaar. Ook U thuis, hartelijk welkom, fijn dat U met ons verbonden bent!

Het is Advent, we bereiden ons voor op de komst van Jezus.

Omdat dat niet gemakkelijk is, het zijn donkere tijden, velen van ons hebben verdriet, zijn somber over de toekomst, zijn bang voor wat er worden zal van onze wereld, onze aarde, omdat het dus niet zo gemakkelijk is, hebben we vele hulpmiddelen om in te schakelen.

Een van die hulpmiddelen is de Adventsster. Het ophangen van de Adventsster is één van mijn zaterdagklusjes op de laatste dag van het kerkelijk jaar. Er hangen er in ons huis altijd twee: eentje aan de zijkant van het huis, in mijn werkkamer, en eentje in de woonkamer aan de voorkant van het huis. Die twee sterren hangen we niet alleen op voor onszelf. Opzettelijk hangen we ze goed zichtbaar voor het raam, om in deze donkere dagen te laten zien: hier wonen mensen die hoop hebben, die geloven in het licht.

Naast de ster hebben we de Adventskrans met vier kaarsen, voor iedere zondag van de Advent eentje. Vandaag mogen we de eerste kaars aansteken.

De vier J's

Eeuwen heeft het volk van God uitgekeken naar de Verlosser, naar diegene die hen zou bevrijden en een nieuw leven schenken.

Samen met de grote profeten willen wij uitkijken naar Jezus, het licht van de wereld.

Wij willen ook zelf in dat licht gaan staan.

De eerste J. is van Jesaja, de profeet.

Zijn naam betekent: God helpt.

Jesaja zag lichtpuntjes in de donkere tijd.

"Een nieuwe tijd breekt aan", zei hij.

"Droom er maar van.
Dan zal de Messias komen
en zullen alle mensen zien
dat God met hen begaan is,
dat Hij hen liefheeft.
Het licht van God zal over ons opgaan."
Wij steken een kaars aan.

Inleiding op de eerste lezing

Jesaja is de profeet van de Advent. Vandaag lezen we uit zijn omvangrijke boek één van de laatste hoofdstukken geschreven in de tijd dat het volk Israël teruggekeerd was uit de ballingschap. Het is een gebed, een roep om God's aanwezigheid in het leven van de mensen en tegelijk een schuldbelijdenis: we hebben het er zelf naar gemaakt dat we God zijn kwijtgeraakt. Laten we ons leven beteren!

Eerste lezing: "Jesaja 63, 16b-17.19b; 64, 3b-8"

Heer, U bent onze vader, eeuwenlang al heeft U ons bevrijd. Waarom, Heer, liet U ons andere wegen gaan dan die van U? Waarom liet U ons hart een steen worden zodat het niets meer voor U over heeft? Keer terug, want wij zijn uw dienaren, wij zijn uw volk. Kom toch uit de hemel naar beneden! De bergen zullen beven voor U. Niemand heeft een God gezien zoals U, een God die mensen helpt die op Hem vertrouwen. U gaat naar mensen die rechtvaardig willen leven. Mensen die uw weg gaan, die aan U denken. U bent boos op ons omdat we verkeerd handelden, toch worden wij gered. Wij zijn allen onrein geworden, wij zijn als dorre bladeren, de wind van onze zonden blaast ons weg. Niemand roept nog uw naam, niemand heeft de moed om op U te steunen. Want U hebt zich voor ons verborgen, en ons prijsgegeven aan onze schuld. En toch, Heer, U bent onze vader. Wij zijn de klei, U bent de boetseerder, wij zijn het werk van uw hand. Heer, wees niet langer boos op ons. Denk niet langer aan wat we verkeerd deden. Kijk naar ons, want wij zijn uw volk.

KERSTRECEPT

Neem het licht van een ster
schijn er mee in het rond
zie hoe dichtbij en dagreizen ver
de tol van vernieling en oorlog, alles
kapotmaakt wat mensen ooit bond.

Ga mee met de wind
diep in de woestijn
en bekijk daar tienduizenden sporen;
stappen van hen die verdwenen zijn
of als vluchteling alles verloren.
Drijf dan weg op de zee
hoor hoe eb en vloed gaan,
en de golven maar eindeloos spoelen
als de kinderen die, gewond of verdrukt,
levenslang doodsangst zullen voelen.

Is dit alles gebeurd, kom dan mee in de nacht
om samen het kerstfeest te vieren.
Laat de boom en het eten dit jaar maar staan,
je gedachten naar al die anderen gaan,
en medeleven de kerstnacht versieren.

Inleiding op de evangelielezing

Op de laatste dag van Jezus op aarde, op de dag van zijn Hemelvaart staan de apostelen ietwat verbijsterd naar de hemel te staren. Ze krijgen daar echter niet zo lang de tijd voor: een paar engelen sporen hen aan om gewoon aan de slag te gaan in het vertrouwen dat op een dag Jezus zal terug komen zoals Hij vertrokken is. Tal van gelijkenissen van Jezus verwijzen naar deze wederkomst, zoals we deze terugkomst van Jezus zijn gaan noemen. Vandaag horen we zo'n parabel die gaat over een man die naar het buitenland gaat.

Evangelielezing naar Marcus 13, 33-37

Jezus leerde zijn leerlingen dat Hij niet altijd bij hen kon blijven. Hij zou weer teruggaan naar zijn hemelse Vader. Maar Hij beloofde hen, dat Hij ooit weer naar de wereld terug zou komen. Daarom waarschuwde Hij hen: "Let op en blijf wakker. Want je kan niet weten wanneer dat zal gebeuren. Het is net als met een man die naar het buitenland gaat. Als hij weggaat vraagt hij aan zijn personeel om de dingen te doen, die gedaan moeten worden. Ieder krijgt zijn eigen taak. De man met de sleutels moest goed opletten. Zo moeten jullie ook opletten! Want je kan niet weten wanneer de man weer thuiskomt. Komt hij in de avond of komt hij in de nacht? Komt hij als het haantje kraait of komt hij in de morgen? Als hij onverwacht komt moet je niet zitten slapen! Daarom zeg Ik het nog een keer: Let goed op!"

Overweging

Elk jaar aan het begin van de Advent krijg ik uit Dieren een mailtje met de vraag of mijn Adventsster al hangt. Marijke stuurt me die mail om me eraan te herinneren dat ik ook in De Sleutel een Adventsster moet ophangen. Dat is grappig, want ze kan hem helemaal niet zien en zal heus niet uit Dieren af reizen om mij te controleren. Ik kan alleen maar gokken waarom die ster voor haar zo'n belangrijk symbool is, en dat lijkt me niet zo vruchtbaar, maar dat het belangrijk is, is duidelijk.

We kunnen natuurlijk wel zelf nadenken over wat die ster allemaal kan betekenen. De eerste en meest voor de hand liggende betekenis van de Adventsster is natuurlijk de herinnering aan de ster van de wijzen. In het evangelie van Matteus lezen we hoe een aantal sterrenwicheelaars, -heidenen dus, want in het geloof van Israël was betekenis hechtten aan wat in de sterren stond streng verboden, - hoe een aantal sterrenwicheelaars een bijzondere ster aan de hemel hadden zien staan, een ster die hun eigen boeken koppelden aan de geboorte van een koning. Ze reizen de ster achterna en vinden na een omweg via het paleis van Herodes de pasgeboren koning en bewijzen Hem eer.

Als wij de ster ophangen dan laten we, denk ik zien, dat wij ook op zoek zijn naar die pasgeboren koning. En we hopen dat wij Hem zullen vinden ook in ons huis, ook in ons hart.

Maar de Advent is niet alleen de tijd van het verwachten van het kind in de kribbe. Dan zou Kerst vooral een feest van gedenken zijn, een feest van achterom kijken. We verwachten meer, veel meer.

Vandaag proeven we daarvan iets in het evangelie dat ons probeert warm te maken, op te wekken voor de wederkomst van Jezus, de tweede komst van Jezus. In deze tijd hoor ik meer dan anders, mensen daarover weer praten. Er is zoveel oorlog, er is zoveel natuurgeweld, de wederkomst lijkt eraan te komen, zeggen ze dan.

En dat zijn niet alleen mensen die zich aangesloten hebben bij vreemde sekten die zich als het ware gespecialiseerd hebben in het voorspellen van de wederkomst. Nee, juist heel gewone rk gelovigen denken ineens weer na over de wederkomst. Ze zijn bang, ongerust om wat ze in de wereld zien gebeuren en zien daarin tekenen dat het einde nabij is. Er staat immers in de bijbel, dat er vele rampen zullen optreden voordat Jezus wederkomt.

Opmerkelijk genoeg worden ze niet blij van de gedachte dat Jezus zal wederkomen. Ze verheugen zich helemaal niet op het einde van de wereld, op de wederkomst van Jezus, ze zien het meer als een soort van straf. En dat terwijl de engelen, toen met Hemelvaart de apostelen juist bedoelden te troosten: Jezus is niet voorgoed weg; jullie zullen Hem weer terugzien. De wederkomst is niet bedoeld als straf maar als hoop, juist in de donkerste dagen: alles komt goed, uiteindelijk zal Jezus onze koning zijn.

Maar als de wederkomst bedoeld is als een hoopvol event, waarom schrijven Marcus en de andere evangelisten er dan zo waarschuwend over? Waarom moeten we zo waakzaam zijn, zo alert? Wat maakt het uit als we slapen als de Heer uit het buitenland terugkomt?

Dat heeft, denk ik, te maken met de derde manier waarop Jezus komt: de komst van Jezus in ons eigen leven. Wij zijn medeverantwoordelijk voor het levend houden van de hoop in deze wereld. We herkennen Jezus in alle zevenjarige kinderen die moeten werken in de mijnen, in alle vrouwen die thuis geslagen worden, in alle jonge mannen die zonder mankeren de oorlog ingestuurd worden, in alle oude mensen die hun dorp niet kunnen ontvluchten als het bommen regent. Voor al deze slachtoffers van geweld en onrecht is het nodig dat er hoop is, hoop op een betere wereld. En ze kunnen die hoop alleen levend houden als ze af en toe een glimp opvangen van het koninkrijk van God, zoals het kan, zoals het zal zijn. Er moeten lichtpuntjes zijn, kleine sterretjes aan het firmament, kleine daden van betrokkenheid en zorg die de hoop brandend houden. En de dienaren van het huis, wij dus, zijn degenen die dat moeten doen. Wij moeten het licht brandend houden. Niet zozeer voor de heer des huizes die op zekere dag uit zijn buitenland zal terugkeren. Hij gaat zijn eigen gang wel. Nee, we moeten alert zijn uit zorg voor elkaar. Als we de boel laten versloffen, als onze aandacht voor het goede verslapt dan wordt ons gezamenlijk huis een zootje en daar zijn de meest kwetsbaren het eerst het slachtoffer van.

Die Adventsster hangt er dus ook als een herinnering aan onszelf om waakzaam te blijven, alert te zijn, om niet te vergeten dat we moeten blijven werken aan een wereld vol van hoop.

Maar er is nog een derde reden om die ster op te hangen. En die reden is Jezus zelf. Een van de vele bijbelse titels van Jezus is Morgenster. -Elly en Rikkert hebben daar een aanstekelijk liedje over gemaakt-

Waar komt dat beeld van de morgenster vandaan? Meestal wordt de planeet Venus als de morgenster beschouwd. Deze planeet is vlak voor het begin van de dag te zien. Daarom geldt de morgenster als beeld voor het komende licht van God, het licht dat de duisternis verdringt. En lezen we niet in het evangelie van Johannes dat Jezus als het licht naar deze wereld is gekomen, Licht dat de duisternis heeft verdreven? In het boek Openbaringen laat Johannes dat Jezus zelfs zelf zeggen: "Ik ben de stralende morgenster." Die Adventsster verwijst dus ook naar Jezus zelf, naar de stralende morgenster die het einde van de nacht inluidt, de komst van het koninkrijk van God.

Met de Adventsster kijken we dus niet alleen vooruit naar de komst van Jezus in ons huis, in ons hart, we halen Jezus ook al binnen, we geven Hem al een plaats in ons eigen leven. Het lied van Henk Jongerius dat we zo dadelijk verder gaan zingen vertelt het ons:
Zoals sterren mensen melden
dat geen nacht te donker is
zal een kind ons komen redden
dat het licht der wereld is.

Wij, wij allemaal, de hele wereld zal gered worden. Daar zien we naar uit in de Advent. En de ster wijst ons daarop. Amen.

Pastor Wies Sarot